

Antoni Soler i Font

Pregó de Setmana Santa

Felanitx, 1995

Amb molt d'agraïment
per haver confiat amb
mi, ho dedico amb tot
l'afecte als penitents de la
Confraria de Sant Agustí.
Gràcies. Antoni Soler

Antoni Soler i Font

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

el divendres de Passió,

dia 7 d'abril de 1995.

Germans i amics:

Temptat per la gentilesa dels amics Confreres de Sant Agustí, he comès un pecat ben gros d'atreviment en dir que sí per l'honorable comesa de pregonar la nostra Setmana Santa; amb l'agravant de ser ben conscient de manca de dits per tocar l'orgue en aquesta excelsa partitura. Només puc al·legar dues petites excuses de culpa, de caire sentimental, que són: una, el lligam familiar amb la Confraria, que ve de molt enrera, quan el meu fill Miquel, de nin, apadrinà el seu banderí; i, l'altra l'afecte a aquest temple conventual com a antic feligrès de molts d'anys i col·laborador actiu en les seves funcions de temps passats.

Deman i esper rebre, per la vostra benevolència, generosa disculpa.

També en aquest breu prefaci, permeteu-me aflorar un sentiment de gratitud. Vull donar una ditada de mel als panitents agustinians que, de debó, ho mereixen per la seva fidelitat i constància a mantenir, després d'una llarga tira d'anys, aquesta solemne i peculiar celebració. Els seus germans fundadors que l'instituïren amb tanta d'il·lusió, ben segur, ho contemplen complaguts, tant els d'aquí baix com els que ja pujaren a la Casa del Pare.

Diuen que el temps passa molt aviat, i jo puc afegir que vola de bon de veres pels que hem pres el capvall carregats de records i de nostàlgies.

Deia això perquè em sembla era despús-ahir, i la roda dels anys ja ha fet trenta-vuit voltes, d'aquella vetlada de tal dia com avui en què aquest vell Convent es rejoyenia endiumenjant-se amb les capes de vermell granat, vestes blanques i escuts d'amor dels novells confreres que, per primera vegada, sortien a rotlo. Record que l'altar major estava cobert per les vexil·les morades, i, en retirar-les, el sacerdot ens presentà la Vera Creu que, genolls a terra, devotament adoràrem. Es beneí la seva bella senyera i s'instaurà el costum d'obrir el batiport de la Setmana Major amb la crida d'un pregoner. Una manera atractiva de convidar el poble a no deixar passar per alt la commemoració anyal del succeït més transcendent per la Història de tots els homes.

Davant aquest temps de vents malsans que bufen fort i tan oblidadissos de les coses que atanyen a l'esperit, sembla que fou ben encertada la idea de la nova Confraria.

De llavors ençà, any rera any, qualificats membres del clergat, prestigiosos ensenyats i escriptors, historiadors i poetes de relleu, en aquesta mateixa tribuna han exposat gran varietat de consideracions apologetiques de Teologia, Litúrgia i costums populars tradicionals concernents al gran misteri de la Creu. Han anat traient de l'arca de la fe cristiana idees noves i velles per motivar-nos a la devoció per la Setmana de Pasqua.

Enguany el pregoner ha canviat de fesomia. És un simple padrí de néts ja majorets i de veu esquinçada. Després d'un llarg camí per planures i turons, amb la grà-

cia de Déu, ha pogut arribar als paratges assossegats de l'horabaixa de la vida, per on ara peregrina atent a la posta de sol. En la motxilla de l'esquena no hi du gaire sabers i molt menys dels teològics. Hi porta una grapada de records, sentiments i vivències que ha anat replegant al llarg del viatge. S'ajuda d'un vell bastó d'ullastre que li ajuda a esquivar els clots i bonys dels trams de fosc de la fe. L'heretè dels seus pares. Ells, a la vegada, l'havien adquirit per testament d'altres i altres avantpassats, tots rics de fidelitat i amor al credo de la Santa Mare Església.

Vet ací el meu senzill bagatge que demostra la simpleza que tindrà el missatge que puc donar-vos a la porta d'entrada als dies sants que s'acosten. Voldria fos mengívol a qualsevol dels homes que passen pel carrer i saborós pels companys de jubileu que, a un o altre cap de cantó, intercanvien memòries i enyorances.

Si sempre és molt convenient i saludable viure amb il·lusió espiritual, tant en la juvenesa per on es respira aire fresc de la rosada matinal, com en l'alenyar xafogós del migdia de la maduresa, ha d'esser necesàriament una curolla quan, pantaixant per la humitat boirosa de la vesprada, malavejam acurçar la passa per no arribar massa prest a l'horitzó del ponent, que de prop miram fit a fit, si volem veure'l ben net de niguls i teranyines.

La Mare Església, curosa dels seus fills, cada dia, damunt l'altar sant, ens dóna l'aliment pel viure feliç de l'esperit, i, una volta en l'any, vol recordar-nos el gran fonament històric d'aquesta felicitat.

Per això, quan del somni de l'hivern desperta la flor de la primavera, ens duu de la mà a recórrer el memorial d'aquell extens sementer que n'era ple de cards i de batzers de les nostres infidelitats a Déu i als germans, i, de sobte, es convertí en un verger exuberant de per-

fums d'esperança. Un jornaler singular, el Fill de Déu fet home de carn i os, l'havia solcat amb l'arada punxant d'horribles patiments, fertilitzat amb la sang de les venes, hi va espargir la llavor del seu infinit amor compartit amb el Pare i l'Esperit Sant, i el sembrat espigà abundantament amb penyores de salvació.

Que sublim és el misteri de la nostra redempció i que bé hi escau recordar-lo sovint per la vida de la fe !... Tot un Déu que es fa semblant a l'home en el dolor, la creu i la mort per, amb el triomf de la Ressurrecció, esborrar la mort eterna dels qui creguin en Ell. Ens ha dit ben clar: *Jo som la ressurrecció i la vida, qui viu i creu en mi, no morirà eternament.*

Observant el paisatge de la Setmana Santa des de l'endins més fondo de la nostra sensibilitat, notarem la transcendental presència divina dins l'atmosfera dels dies sants. Intuirem el més allà de la nostra existència, com amb tanta emotivitat ho percebia el gran poeta català Joan Maragall:

*Avui he sentit lo diví
en el camp, en el vent i en les plantes
i en la majestat de les pedres santes
que s'alcen en temple al mig del camí.
Avui he sentit que dura la vida
més allà del cos i dels seus sentits:
he vist un vellet amb cara entenedrida
i alegres infants de sobte entristits.*

Doncs bé, per disposar l'ànima a assaborir aquesta gran veritat que és el bessó de la nostra creença religiosa, vos propòs que, en un avanç de fervor, recordem les principals imatges de la litúrgia i de la devoció popular que, amb emocions agredolces, hem de reviure la propera setmana en la nostra comunitat cristiana.

DIUMENGE DELS RAMS PRELUDI DE LA PASSIÓ

Diumenge que ve, encetarem les commemoracions santes. El matí tindrà color alegre i festós. La gent omplirà de gom en gom les Esglésies de la Parròquia, Sant Alfons i aquest Convent. Infants bellugadisos d'ulls espavilats i molts d'al·lots truiosos feren lulea esperant impacients la benedicció de petites palmes de fasser brodades i tenyades tendres d'olivera que han d'enlairar en la procesó que tot seguit recorrerà els carrers voltants amb cants de lloança.

Serà la rememoració d'aquells nins i al·lotets jueus que a l'entrada de Jerusalem, segons els Evangelistes, sortiren a camí, també giscant, cridant i cantant benvingudes festives a aquell Personatge que pel seu posat els pareixia important, encara que arribàs a lloms d'un mansuet i petit aset, quasi arrosegant els peus.

Era el Fill de David que venia en nom del Senyor a complir l'alta missió encomanada pel Pare, que seria intensament dolorosa i alhora salvífica per a tota la humanitat. Ja d'entrada, donava lliçó de senzillesa a tot-hom, particularment als poderosos i violents.

Els que som pares i padrins, moltes de vegades hem imitat allò que amb tanta estima feren els nostres avantpassats duent-nos en braços quan érem petits i de la mà en ésser més grandets, a prendre part en tan joiosa cerimònia litúrgica. Per ventura, -Déu ho faci- podem haver contribuït, com ells amb nosaltres, que fills i néts, de ben prest, aprenguessin a valorar la importància ver-tadera de la personalitat simbòlica que enaltien amb rams i palmes.

Fa pocs mesos, un pare i padrí, conegut de prop per mi, ajupit per nou cavellons d'anys, content d'haver

ben conrat terres i virtuts cristianes, partia a passar comptes amb l'amo de l'anyada. El seu fill, sacerdot amic, en l'homilia funeral de comiat, en haver ressaltat el seu bon exemple de per vida, deia amb l'alegria del conhort espiritual: *D'ell vaig aprendre que primer Déu i després la resta*. Quina beneïda enveja dóna el bon pitot de l'amo en Tomeu. I, més encara, als qui ja fermam el boliquet per emprendre el darrer viatge.

Som moltíssims els qui, pel mateix motiu, podem estar reconeguts als nostres benvolguts pares, que Déu tingui a la Glòria.

En arribar a l'horabaixa el colorit festívol matinal, canviarà pel morat penitencial i el negre de dol.

Així ho diu el cançoner popular:

*El diumenge dematí
amb rams i palmes l'entraren,
per a tant prest mudar-li
que es capvespre l'encalçaren.*

Per la contrada s'espargiran càntics de pregària de perdó:

*Per vostra Passió sagrada,
adorable redemptor,
perdonau, altra vegada,
aquest pobre pecador.*

Són un grup nombrós de penitents que enfila el puig d'es Call per seguir els passos del via-crucis estampat en les ceràmiques que adornen el turó fins arribar al Calvari. Pugen pel caminó esbaldregat de tantes i tantes de petjades dels nostres germans que ens precediren en el signe de la fe i subaix dormen el somni de la pau. Els verds xiprers, encapironats que en processó perenne rivetegen el bell sender, estiraran la

cucurulla cap amunt per aixecar al cel els resos dels
pregants quan passin per enmig de les seves fileres.

A la quarta estació, en contemplar la trobada emocionant de Maria amb el Fill malmenat i desfigurat, veuran d'allà dalt un raig de sol melangiós que, passant pel carrer Trenta-u de Març -data simbòlica- ha anat a posar-se al mur que aguanta l'escala d'accés a la Parròquia pel carrer Major. Duu consol i esperança al record allà petrificat d'aquell altre via-crucis històric i dramàtic de l'any 1844 en què l'enterrossall de la timba semblà desconhort a totes les cases del poble i endolà l'ànima de tots els felanitxers.

D'aquesta manera en parlen uns glosadors:

*Sa timba de Santa Rosa
es dia del Ram s'amollà,
quatre-cents en va matar.
Ja va parar bona llosa !
Oh paret amb quina vista
es poble t'ha de mirar !
Passant per davant dirà
aquí morí mon germà.
I un altre li respondrà.
sa meva esposa hi quedà
i de llavors ençà
pas una vida molt trista.*

Quatre-cents catorze germans, en aquella nit marcenca, entre boires senroses guaitaven en el firmament. Havien anat depressa a enlairar en la processó del cel les palmes i rams beneïts dematí a la terra.

En un tancar i obrir d'ulls, teníem un nou grup d'intercessors davant Déu.

Misteris insondables de la voluntat del Senyor.

DIJOURS SANT DIA DE L'AMOR DELS AMORS

El blanc del pa i el daurat del vi, productes de les terres, de les vinyes i dels treballs dels homes de la contrada felanitxera en el camp de la fe eucarística, relluiran més que el sol al capdamunt de la monumental façana parroquial.

Acudirem altra volta als temples per participar en el sopar que és repetició del comiat del Mestre als seus deixebles abans de començar la seva tasca redemptora. Sentirem una vegada més, de boca del sacerdot, les solemnes paraules de quan trossejava el pa i agafava la copa del vi: *Menjau i beveu, això som jo*. Igualment escoltarem les que pronuncià en donar-los la llepolia del postre *Vos don un nou manament; que us estimeu uns als altres com jo us he estimat*.

Es reproduirà també el simbolisme de l'acte humil i exemplar de Jesús rentant i besant els peus dels apòstols, inclòs el Judes traïdor, en l'acostumada i simpàtica cerimònia infantil.

Acabarà la funció litúrgica portant en processó l'Hòstia consagrada al Sagrari de la Casa Santa, vestida amb tota casta de flors i enllumanada amb profusió de ciris i atxes, on serà adorada en vigília pels feels.

*Pa del cel que vivifica,
manà sant que robusteix,
bé que tot mal destrueix,
misteri que santifica.*⁽¹⁾

Al peu d'aquesta bella estrofa crec que hi entona bé glosar un fet difícilment comprensible a l'abast humà, succeït dins el quadre d'un eloqüent testimoni

(1) *Magdalena Alzamora*

d'intens fervor eucarístic. Una al·lota, familiar meva propera, a la flor del món, postrada per paràlisi deformant des de mitja vida dels seus vint anys, en un alè profund de pregària a la Sagrada Forma que li adreçaren ella i la seva piadosa mare, quedava curada. Al moment, va caure en breu desmai i despertà amb la mà que tenia agarrotada en moviment, el braç mort prenia vida, la cama s'estirava i les llagues obertes de l'esquena, netejades el matí, quedaven closes i seques. Baixà del llit de rodes i exclamà: *Mare estic bona*. Era en passar la processó del dia del Corpus del 1940. Molts dels qui ho presenciaren encara en poden donar testimoni, i en les hemeroteques hi consta detallada ressenya.

Sembla un capítol de l'Evangeli quan una persona guarida, de genolls donava gràcies, i el Bon Jesús li deia:

Ves-te'n, la teva fe t'ha salvat.

Seguint la diada, a la nit sortirà la processó solemne i trista amb llums i llàgrimes de cera, malenconia de sons de corneta i tambors, càntics i melodies sentimentals de compassió. Llargues fileres policromades de penitents encapironats acompanyaran la desfilada, pels carrers i places, de les figures i grups escultòrics que representen els moments més culminants del drama del Gòlgota, presidits pel Sant Crist de la Sang portat davall dosser morat. Les cases amb les parets emblanquinades de fresc, enllumenades i adornades amb plantes i lliris de primavera, tindran les portes obertes de pinta en ample en homenatge al Home-Déu crucificat que és el cap de taula de l'amor familiar. El poble que cobrirà les voravies de l'itinerari processional, sentirà commoció davant la Passió Redemptora.

Així resa la vella cançó felanitxera:

*Bon Jesús com vàreu néixer
portàveu corona d'or
i ara la portau d'espines
que travessen el meu cor.*

DIVENDRES SANT JORNADA D'ADORACIÓ I DESOLACIÓ

Dia de cel ennuvolat, de vels i cors endolats de culpa pecadora, com canta el sentiment popular:

*El divendres a mig dia
enclavaren el Senyor,
que de pena i de dolor
que degué sentir Maria
vegent que son fill moria
en la creu, pel pecador !*

En les Esglésies, celebració de l'acció litúrgica d'adoració a la Creu del Crist crucificat, que tantes i tantes de creus nostres, justes o injustes, converteix en remeis saludables per la nostra ànima immortal.

*Vet ací l'arbre de la Creu
d'on penjava la Salut del món...*

dirà el celebrant de l'ofici, mentre anirà descobrint la creu abans tapada. Els feels respondrem: *Veniu, adorem-la...*

El vespre, en el nostre replà, que és símbol de lleuant i ponent de la vida espiritual felanitxera, allà al capdamunt de la noble escalinata parroquial, estarà il·luminat de color groc moribund, convertit en imatge escenificada de la crucifixió del Sant Crist dalt el Calvari. Contemplarem clavat a la Creu el condemnat innocent que pagà amb mort cruel els nostres pecats, al mateix temps que demanava al Pare que perdonàs els estimats

pecadors. Estaran representades les persones històriques rellevants que presenciaren compungits la tràgica malifeta. Dins un silenci sepulcral, amb fondo de tristes melodies corals, es farà la llastimosa cerimònia del Davallament. Els bons i apenats Josep d'Arimatea i en Nicodemus desclavaran i, embolicat amb un llençol blanc, baixaran el cos mort de Jesús, mostrant-lo a la seva desconsolada Mare Maria, acompanyada del deïxeble predilecte Joan.

Tot seguit es posarà en marxa la processó del Sant Enterrament per sepultar el cos mort del Bon Jesús en la tomba d'aquest convent, quan per dins la plaça de Sa Font ressonaran encara les seves darreres paraules commovedores d'abans d'expirar, que s'espargiran per l'ambient compassiu dels carrers del pas processional:

*Pare perdonau-los perquè no saben el que fan
Tenc set
Joan aquí tens la teva Mare
Pare, per què m'haveu abandonat ?
En vostres mans encoman el meu esperit
Tot està consumat*

Escoltant aquests mots divins, els sentiments colgats al fons del cor, surten a flor de pell, apenats i plens d'agraïment per tanta misericòrdia envers nosaltres tant desagraïts.

En el sopar del Dijous Sant el bon Mestre encomanava l'amor compartit que és el secret de la convivència entre els germans. Avui des de la Creu ens recomana la Mare comuna com a refugi amorós en la tribulació.

Oh la Mare dins el fonament cristià ! *Cada vegada que jo resaré al bon Jesús, allà ens trobarem ma mareta.* Ho deia una filleta quan acomiadava la seva mare,

vora la tomba. M'ho contava l'altre dia un testimoni presencial, comentant que aquesta nina, sense voler, havia fet una gran reflexió teològica. Pot haver-hi millor consol ?

DISSABTE SANT VIGÍLIA PASQUAL

Dia encara enfosquit, de meditació i d'espera ansiosa, fins arribar la vetla. Llavors als portals majors dels temples es beneirà el foc nou per encendre el Ciri Pasqual segellat amb cinc grums d'encens, signe de la nova llum del Crist Ressucitat i Ressucitador. Es renovarà també l'aigua de la font baptismal amb nova benedicció. Tot com si nasqués de bell nou.

Després de les lectures bíbliques acostumades, escoltarem el bellíssim pregó litúrgic de la bona nova de Pasqua que -permeteu-me un record íntim- molts d'anys brodà, cantant-lo amb veu solemne, "es capellà Blai", oncle de la meva esposa, com a primatxer de la clerecia de la nostra parròquia.

Començarà la missa i en entonar-se el Glòria, aquí en el convent, sortirà del fossar l'airoso figura de Crist Ressucitat mostrant amb la mà la bandera vermella del triomf damunt la mort. Entre els sons de la trompeteria grossa de l'orgue i el repic alegre de campanes es col·locarà, endiumenjat, damunt l'altar major, preparat per acudir, demà dematí, a l'emocionant trobada amb la seva Mare estimada.

En la Parròquia, l'esbelta figura de l'Àngel panada, enlairarà, amb singular majestat, el Ciri Pasqual fins a la celebració de la festa de Cinquagesma. De la seva fama i renom en parla la poetessa llucmajorera Maria Antonia Salvà en aquesta agradosa poesia:

*Per lloar ta cortesia,
endreçada Felanitx
em manca al front un esquitx
de la claror del migdia.
Madona de gran casal
saps fer tan rica panada,
que sa fama té escampada
l'àngel qui serva enlairada
la llum del ciri pasqual.*

Pels qui ja mig vivim de la recordança, serà dia propici per pensar amb gaubança en aquells mots que sonaven divertits en els dissabtes sants de la nostra juvenesa:

*Cuquetes sortiu
que el Bon Jesús ja és viu.*

i en l'escolanet que, de portal en portal, anava dient:

Madona enceneu el llum que ve el salpàs
abans d'arribar el sacerdot que, revestit de roquet ben planxat i estola blanca, entrava amb escomesa de pau per beneir de nou les cases i els seus moradors; de què se n'aprofitaven les panades i robiols acabats de coure.

DIUMENGE DE PASQUA EL GRAN DIA DEL SENYOR

Amb eclosió d'alegrança naixerà el nou dia. La natura primaveral esclatarà amb tota casta de ramells exultants de policromia. La frescor de la rosada matineira animarà les gents petites i grans a vestir-se ben dejorn amb les mudades noves preparades per estrenar en la solemnitat. Pares, fills, padrins i néts, aniran a la festa més lluïda, alegre i emotiva de tot l'any, perquè ningú que pugui es vol perdre l'enlanyable magnificència de l'Encontrada.

I és que tenim motius de sobra per estar gojosos per la ressurrecció del Bon Jesús. Sant Pau ens diu: *Si Crist no ha ressucitat, som els més desgraciats de tots els homes.*

Acompanyat en processó festívola des del Convent, al compàs de les músiques tradicionals alegroies, arribarà triomfant el Vencedor de la mort a la plaça de sa Font, plena de felanitxers d'aquí i molts que viven fora, atrets sempre per l'encís de la familiar cerimònia vetusta i cada any renovada amb més entusiasme. Li obriran el pas per anar a trobar-se amb la seva Mare que, vessant de felicitat, el saludarà fent-li tres gracioses reverències, sota dosser blau lluent estrellat d'ales blanques d'una escampadissa de coloms.

Mare i Fill, contents i satisfets, prendran seient en l'altar major parroquial per presidir la vuitada pasqual, començant per l'ofici solemne de benvinguda, on els celebrants ens donaran la pau del Senyor, al·leluiant, que nosaltres ens fermarem un amb l'altre, també amb al·leluia.

Germans: Una volta en l'any, els cristians, arreu del món, contemplant les celebracions del memorial de la Passió, Mort i Ressurrecció del Crist, tenim la gran avinentesa d'estelonar fort la fe en l'esperança de salvació. I, els felanitxers, en aquest sentit gaudim de privilegi, gràcies que els nostres predecessors tingueren bon esment de gravar en monuments petrificats les seves fondes petjades de creença. Només adreçant una mirada al capdamunt del puig major de la nostra contrada, tots els dies, de cap a cap d'any, podem veurer-hi el compendi de la Setmana Santa.

La robusta Creu del Picot, resistint ventades i tempestes ens obre els braços de redempció.

La Mare de tots ens espera sempre en el casal de dalt el roquissar per agombolar-nos en les penes i els goigs, intercedint amb generosa misericòrdia constant envers el seu Fill Sant Salvador.

El Crist, Rei de vius i morts, allà mateix, damunt el pedestal majestuós del replà de la muntanya, ens mostra l'amplitud de les seves mànegues per acollir en el regne de pau i de veritat a tots els homes de bona fe.

Per record perenne de l'amor del Dijous Sant, tenim el Santíssim Sagrament, figurat com a trofeu valuós de la fe eucarística dels avis, que encapçala el frontis de la casa pairal de l'esperit i n'és també blasó i segell de la nostra ciutat.

Siguem, idò, reconeguts i aprofitem-nos de la gràcia espiritual que tenim.

Per això,

*Abans de posar acabatai,
el pregoner, home d'edat,
bon consell us voldria dar·
Si feliços voleu caminar,
no deixeu de cultivar, jamai,
el sementer de la fe heretat.*

Benvolguts amics, que duri per sempre l'alegria pasqual dins els nostres cors, al·leluia !

I, no oblidem en cap moment de la vida que:

*Cristo ha ressucitat
en aquest dia tan gran,
toqui l'orgue, Don Juan
que es sermó ja està acabat.*

Bones festes i molts d'anys.

EDITAT PER: CONFRARIA SANT AGUSTÍ

HO PATROCINA:

L'EXCEL·LENTÍSSIM
AJUNTAMENT DE FELANITX